

Vječna uzmorja, zračna obzorja, zvučna crtovlja Kadrovi i kodovi Davora Horvatića

Sa svojim aparatom i svojom osjetljivošću Davor Horvatić pristupa svijetu oko sebe i prepušta se pojavnosti, ali okom i umom bira samo povlaštene sekvence i nakon obrade ih ulančava u sustav koji doista možemo nazvati individualnim viđenjem. Koliko god motivi bili nalaženi i hvatani na raznim stranama, koliko god rakursi i dimenzije bili međusobno različiti, pa čak i koliko god tehnički postupci ponešto divergirali, sve radove ovoga fotografa (ili barem sve izložke povodom kojih pišemo) karakterizira izrazita pročišćenost i sažetost elemenata, jasnoća i logična povezanost kompozicionih rješenja, suzdržana kromatika ili pak stišanost kolorističkih kontrasta. Drugačije kazano, svi Horvatićevi kadrovi organizirani su i ritmizirani po strogim načelima estetske učinkovitosti, odnosno pokoravaju se kodovima geometrijske harmonije ili strukturalnog poretka.

S obzirom da se izložba održava u Krku, s kojim je Davor najuže povezan i njime najčešće inspiriran, logično je da započnemo s pregledom na Krku nastalih ostvarenja, kojih je uostalom i najviše. Ali on nije evokator povijesnih slojeva niti tražitelj slikovitih, "romantičnih" ambijenata, pa utoliko ne želi niti može biti svjedok ograničen na genius loci. S otoka na kojemu učestalo boravi on najradije promatra i najodređenije fiksira dijalog mora i neba. Ne samo da ga privlači nego ga upravo opsjeda traženje ravnoteže između dvaju počela: vode i zraka, odnosno mora i neba. Vrebajući najradije u trenutcima mijene i prelaza (praskozorja ili sutona) zadivljujući binom dvaju beskraja: pučine i obzorja u koje uranja sunčeva svjetlost, Horvatić traži i nalazi raznokvrsne aspekte njihova dodirivanja i suprotstavljanja. Bilo da je riječ o prožimanju dvaju plavetnila (sasvim disparatne tvarnosti, jer je jedno eterično prozračno, a drugo plavetnilo homogeno tečno) bilo pak o pravom sudaru svjetla i tame, odsjaja i zagasi-

tosti, modrine i crvenila, gustoće i difuznosti itd. U nizu krčkih snimaka Horvatić prilazi moru sasvim na domak, "okida" s obale, plaže, iz čamca i hvata s razine malo iznad morske površine tako da "kaptira" izduženu perspektivu i sluti beskonačne daljine. U kadar mu pak povremeno upadaju obrisi otočja, tvoreći tako srednji plan između mjesta promatranja i slutnji nedovida. Svodeći često kompoziciju na tri horizontalna pojasa (u vertikalnom nizu: more, otoci, nebo) gotovo da postiže dojam analogan rješenjima apstraktnog, metafizičkog pejzažizma Marka Rothkoa, premda ne teži "piktorijskim" efektima. U drugačijim solucijama dobro mu dolazi silhueta jedrilice visokoga jarbola da po sredini akcentira kadar ili pak jezičac rta sa svjetionikom da unese "čvrstu točku" u igru neuhvatljivih refleksa i zračnih preljeva. Jedna panoramska vizura uspješno integrira redom: morskou površinu (naboranu "kožu" od valova), krševite padine otoka (pred kojima, kao reper, imamo jedrilicu razvijenih jedara), duboke prodole velike planine, dva niza "arhipelaga" oblaka i uzvišenu plavet najgornje zone kadra. Krčka iskustva kao da su Horvatića vodila i na putu po Bretanji. Većina radova što ih donosi s hodočašća atlantskim obalama također je nastala na uzmorju, u simbiozi kopna i mora, u binomu pješćane plaže i valovita površja. Makar se u par kadrova vide ljudi, a na nekoliko slika nasukane lađe, brodske bove ili signali sidrišta, odnosi jukstaponiranih ploha sugeriraju dah vječnosti. Trokutasti, dijagonalni orijentiri, naznake i podjele bliske "zlatnom rezu" čine da ih primamo s osjećajem vanvremenitosti, trajnosti. Osim toga, zrnatost ili šljunkovitost prvoga plana stvara i doživljaj oporosti, hrapavosti, upravo enformelističkoga senzibiliteta, što do posebnoga izražaja dolazi u snimku kamenog krova. U tom radu antologijskih svojstava uspostavljena je dinamička ravnoteža ortogonalne fak-

ture ujednačenih pravokutnih ploča (s patinom požutjelih tragova) i kružno, organski izraslih nakupina tamnozelenkaste mahovine. Takvu strukturalnu čistoću i istodobnu elastičnu živost pojedinih sastojaka doista se ne postiže lako i učestalo. Mogli bismo nastaviti s evokacijom materičkih svojstava što odlikuje još neka Horvatićeva rješenja (pramac plave stare lađe, zelena morska trava, crvena brodska oplata). Zanimljivo je da je u nizu radova snimanih u gro-planu donekle odustao od "filtriranih", pastelno ili akvarelno smirujućih kolorističkih registara, te prihvatio izazov jarkosti ili kromatske zvučnosti, ali nije žrtvovao disciplinu kompozicije, strogost oblikovanja. Nekoliko "domaćih" gro-planova vodit će nas i prema zaključku teksta. Kadar s tri velika stupa nosača čamca za spasavanje rijedak je primjer eksplicitne dramatičnosti odnosa između planova i svjetlosnih intenziteta. Kadar sa bjeloglavim supom u letu ili kadar s istrgnutim galebovim perom izvanredni su primjeri odnosa detalja i cjeline. Naime, u prvome slučaju imamo razgranatu pozadinu kamene hridi, a u drugome razvedenu podlogu pješćanog tla, no u oba slučaja posebno znalačku i suptilnu mikro organizaciju osjenčenja i obasjanja. A kadar sa crvenim odrazima što se ljuljaju na površini mora otvara poglavlje sasvim nepredmetnih, "apstraktnih" sugestija, kojima se Davor Horvatić odužuje u posebnom ciklusu svojih djela.

Riječ je o fotografizmima, o paralelnim linearnim ritmovima, o svojevrsnim mrežama plavog crtovlja. Derivirani ili "deducirani" iz vizualnih fenomena, ti su se oblici osamostalili i melodiozno ulančali kao čista estetska senzacija. Služeći se instrumentom svojeg medija Horvatić u tom dijelu svojega rada dolazi do najveće moguće autonomije, do potvrde kako ga u čitavom djelovanju više vodi estetska osjetljivost nego li želja za faktografijom ili dokumentiranjem. Vidljivi svijet za njega ima svojstva reda i poretka, što ih je vrijedno gonetati i iznositi u pročišćenom stanju. Ne može se poreći da mu je kontemplacija mora i neba s krčkih motrišta u tome također dobrodošla, bila poticajnom, vodeći ga prema sve zahtjevnijim izazovima.

Tonko Maroević

Fotograf **Davor Horvatić**, rođen je 1968. godine u Zagrebu. Fotografijom se počinje baviti sa 14 godina. Sa temom "Fotografija sakralne arhitekture" kao jedini u svojoj generaciji maturira s odličnim uspjehom na Školi primjenjene umjetnosti i dizajna, fotografski smjer 1987. godine. Od 1989. godine živi, nastavlja daljnje školovanje i radi kao profesionalni fotograf u Beču. Na Višoj grafičkoj školi u Beču ("Die Graphische") upisuje 1990. godine Majstorsku klasu za fotografiju i postaje Majstor fotografije 1991. godine. 1997. godine osamostaljuje se i otvara fotografski studio "xpose solutions" u Beču. Dobitnik je 1. nagrade za profesionalni fotografski rad na prestižnom internacionalnom natječaju "Urban-Awards" 2000. godine održanom u Beču. Izlagao je na nekoliko skupnih izložbi u Hrvatskoj i Austriji, a ovo mu je nakon višegodišnje pauze izlagačke djelatnosti prva samostalna izložba u Hrvatskoj uopće. Također je certifikirani Digigraphie by Epson umjetnik – fotograf. Osim u Beču, živi i stvara u Zagrebu i Krku.